

บทที่ 4

สภาพทั่วไป และรายละเอียดของโครงการ

1. ความเป็นมาของสถานสงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ป่วยโรคเรื้อน โรงพยาบาลพระประแดง

จากเอกสารแผนแม่บทโรงพยาบาลพระประแดง (2537: 1-2) ได้กล่าวถึงประวัติของโรงพยาบาลไว้ว่า จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2466 โดยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 และสมเด็จพระศรีสวรินทราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้าฯ องค์สภานายิกาสภาฯ กษัตริย์สยามสมัยนั้น ทรงมีพระราชดำริว่าผู้ป่วยโรคเรื้อนมีอยู่ทั่วไป ขณะนั้นในกรุงเทพฯ มีผู้ป่วยโรคเรื้อนปรากฏอยู่ประมาณ 1,000 คน ผู้ป่วยบางรายขาดที่พักอาศัยและรักษาโรค โรงพยาบาลโรคเรื้อนที่มีอยู่แห่งเดียวในจังหวัดเชียงใหม่ (สถานพยาบาลแมคเคน) ไม่เพียงพอต่อการสงเคราะห์ผู้ป่วยจึงมีพระราชดำริให้สภาฯ กษัตริย์สยามจัดตั้งสำนักคนป่วยโรคเรื้อนขึ้นในบริเวณป้อมปู้เจ้าสมิงพราย ตำบลบางหญ้าแพรก อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มีเนื้อที่ 86 ไร่ 3 งาน 68 ตารางวา ทรงรับค่าใช้จ่ายในการดูแลสงเคราะห์ผู้ป่วย และการจัดตั้งสำนักคนป่วยโรคเรื้อนไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ และทรงบริจาคทรัพย์สินส่วนพระองค์ร่วมกับพระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการบริพาร พ่อค้าคนดี ได้เงินรวมทั้งสิ้น 124,626.22 บาท โดยทรงมอบให้กรมแผนที่ทหารบกรับผิดชอบการทำแผนที่บริเวณก่อสร้างและกรมสาธารณสุขได้มอบหมายให้ นายชาร์ลส์ เบรกแลง เป็นสถาปนิกออกแบบกำกับกับการก่อสร้างจนแล้วเสร็จ และพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้าฯ องค์สภานายิกาสภาฯ กษัตริย์สยาม ได้เสด็จเป็นองค์ประธานในวันพระราชพิธีเปิดสำนักคนป่วยโรคเรื้อนพระประแดง เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ. 2466 ประกอบด้วยอาคารที่ทำการบนหอรบตัวป้อมปู้เจ้าสมิงพราย อาคารรักษาพยาบาลรวม 15 ห้อง อาคารผู้ป่วยหลังใหญ่รวม 3 หลัง หลังเล็ก 18 หลัง โรงปรุงอาหาร และเรือนพักคนยาม

ปัจจุบันโรงพยาบาลพระประแดง มีฐานะเป็นหน่วยงานระดับกอง ในสังกัดกรมควบคุมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข มีหน้าที่รับผิดชอบสำคัญๆ ดังนี้

1. ให้การตรวจวินิจฉัย และบำบัดรักษาผู้ป่วยโรคเรื้อน
2. ฟื้นฟู และแก้ไขสภาพความพิการในผู้ป่วยโรคเรื้อน

3. ให้การฝึกอบรม และดูงานแก่บุคลากรทางการแพทย์ ในการรักษาพยาบาล และ พึ่งพู่ - แก่ไขสภาพความพิการในผู้ป่วยโรคเรื้อน ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ
4. ศึกษา วิจัย และค้นคว้า ในการพัฒนาการป้องกันและรักษาพยาบาลผู้ป่วยโรคเรื้อน
5. ให้การสงเคราะห์ผู้ป่วยโรคเรื้อนที่พิการ และผู้ป่วยโรคเรื้อนขอทานในสถานสงเคราะห์ คนพิการ
6. ให้การรักษาพยาบาลผู้ป่วยโรคเรื้อนทั่วไปแก่ประชาชนในชุมชนใกล้เคียง

หน้าที่สำคัญในการในการสงเคราะห์ผู้ป่วยโรคเรื้อนที่พิการนั้น เป็นการสงเคราะห์ทั้ง ในด้านการรักษาพยาบาล ค่าอาหาร ที่พักอาศัย รวมถึงความช่วยเหลือในรูปแบบอื่นๆอีกหลาย ประการ การจัดการด้านที่พักอาศัยสำหรับผู้ป่วยในสถานสงเคราะห์นั้น โรงพยาบาลมีการจัดในรูปแบบ สถานสงเคราะห์และพึ่งพู่ผู้ป่วยโรคเรื้อน ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกับโรงพยาบาลพระประแดง

ลักษณะของที่อยู่อาศัยและสภาพการอยู่อาศัยในสถานสงเคราะห์และพึ่งพู่ผู้ป่วยโรคเรื้อน โรงพยาบาลพระประแดง ในปัจจุบันมีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในด้านของสภาพการอยู่อาศัย จากการให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับพัฒนาการของสถานสงเคราะห์ฯ โดยนายแพทย์ ประเสริฐ สัมบูรณ์โชติ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเวชกรรม สาขาอายุรกรรม โรงพยาบาลพระประแดง (สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2542) ว่าแต่เดิมนั้นอาคารพักผู้ป่วย ที่เป็นอาคารไม้เหล่านี้เป็นหอบริบาลผู้ป่วย (ward) มีการแยกเป็นสัดส่วนระหว่างผู้ป่วยชาย หญิง ซึ่งผู้ป่วยแต่ละรายจะต้องเข้าพักอยู่เป็นช่วงเวลานานและต่อเนื่อง เพื่อรักษาอาการของโรค การควบคุมการติดต่อของเชื้อโรคเรื้อน รวมทั้งทำการพึ่งพู่สภาพความพิการของร่างกาย และจะถูกจำหน่ายออกให้กลับสู่ภูมิลำเนาเดิมเมื่ออาการของเชื้อโรคเรื้อนสงบลง จนไม่เป็นพาหะนำโรคอีกต่อไป แต่ในทางปฏิบัติผู้ป่วยเหล่านี้ไม่สามารถกลับภูมิลำเนาเดิม เพื่ออยู่ร่วมกับครอบครัวตามเดิมได้ เนื่องจากความไม่เข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับโรคเรื้อน ทำให้ผู้ป่วยโรคเรื้อนกลายเป็นที่รังเกียจของสังคม ครอบครัวแตกแยก อีกทั้งรูปแบบการจัดให้ผู้ป่วยได้อยู่ในนิคมโรคเรื้อนในต่างจังหวัดไม่สามารถจูงใจผู้ป่วยเหล่านี้ได้ เนื่องจากอยู่ในพื้นที่กันดาร อีกทั้งการต้องบุกเบิกสร้างงานอีกเป็นระยะเวลาาน ผู้ป่วยส่วนใหญ่จึงต้องกลับเข้ามาอาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์ฯ เนื่องจากสภาพความเป็นอยู่ที่สะดวกสบายกว่า จนกลายเป็นภาวะที่โรงพยาบาลจะต้องจัดหาที่พักอาศัยให้ตามเดิม ต่อมาลักษณะการอยู่อาศัยในสถานสงเคราะห์ฯเริ่มเปลี่ยนแปลงไป มีการอาศัยร่วมกันเป็นครอบครัว มีบุตรหลาน และญาติเข้ามาอาศัยอยู่ร่วมด้วย ผู้ป่วยมีอิสระในการดำรงชีวิตมากขึ้น และเนื่องจากการขาดระบบการจัดการที่ดีจึงทำให้ปัจจุบันสถานสงเคราะห์มีสภาพเป็นชุมชนแออัด ดังมีรายละเอียดกล่าวถึงต่อไป

2. ลักษณะทางกายภาพของโครงการ

2.1 ที่ตั้งสถานสงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ป่วยโรคเรื้อน โรงพยาบาลพระประแดง

สถานสงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ป่วยโรคเรื้อน โรงพยาบาลพระประแดง ตั้งอยู่บนถนน
ปู่เจ้าสมิงพราย ตำบลบางหญ้าแพรก อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ (ดูแผนที่ที่ 1)

2.2 ที่ดินของสถานสงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ป่วยโรคเรื้อน โรงพยาบาลพระประแดง

ขนาดที่ดิน	มีเนื้อที่ 86 ไร่ 3 งาน 68 ตารางวา
ขอบเขตที่ดิน	
ทิศเหนือ	ติด วัดกลางสวน
ทิศใต้	ติด คลองท้ายเมือง
ทิศตะวันออก	ติด ที่ดินเอกชน
ทิศตะวันตก	ติด แม่น้ำเจ้าพระยา

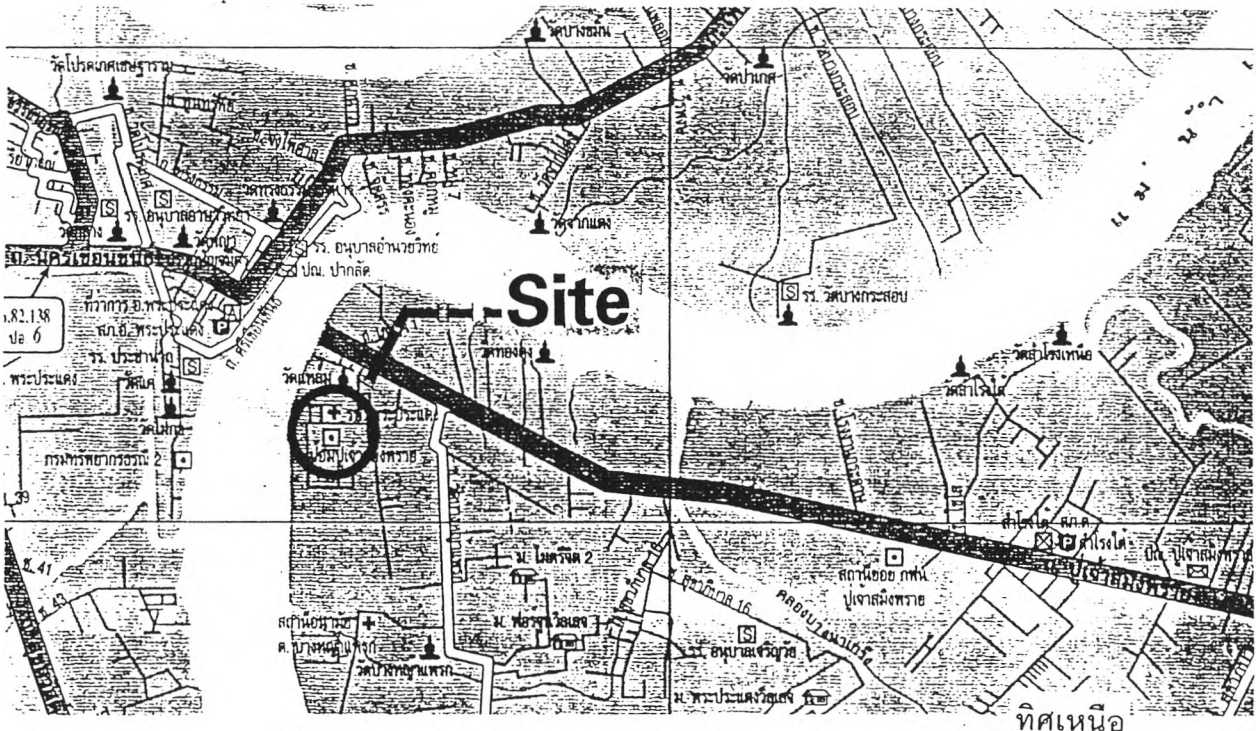
2.3 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

ที่ดินที่เป็นที่ตั้งของสถานสงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ป่วยโรคเรื้อน โรงพยาบาลพระประแดง
ปัจจุบันแบ่งการใช้ที่ดินออกเป็น 3 ส่วนใหญ่ๆ ได้แก่ (ดูแผนผังที่ 1)

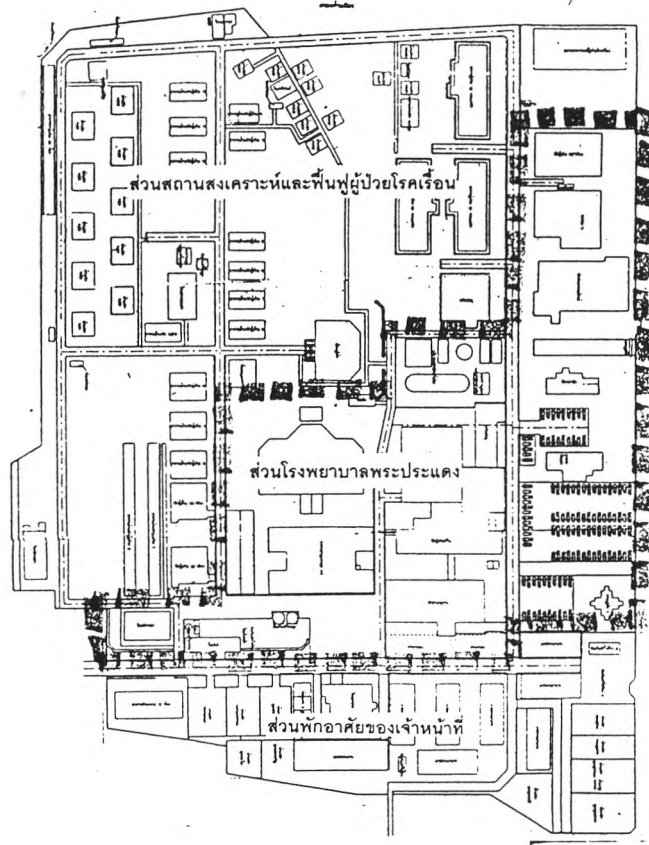
2.3.1 ส่วนที่เป็นที่ตั้งของโรงพยาบาลพระประแดง เป็นที่ทำการรักษาผู้ป่วยทั่วไป ทั้ง
บุคคลภายนอก และผู้ป่วยโรคเรื้อนที่อาศัยอยู่ในสถานผู้ป่วย

2.3.2 ส่วนที่เป็นที่ตั้งของสถานสงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ป่วยโรคเรื้อน ได้แก่ส่วนที่จัดให้เป็น
ที่พักอาศัยของผู้ป่วยโรคเรื้อนที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ได้รับการสงเคราะห์และครอบครัว

2.3.3 ส่วนที่เป็นที่ตั้งกลุ่มอาคารพักอาศัยของเจ้าหน้าที่ และบุคลากรของโรงพยาบาล
พระประแดง

แผนที่ที่ 1 แสดงที่ตั้งโรงพยาบาลพระประแดง

แผนผังที่ 1 แสดงลักษณะการใช้ที่ดินของโรงพยาบาลพระประแดง

2.4 อาคารที่พักอาศัยของผู้ป่วย

อาคารที่พักอาศัยของผู้ป่วยโรคเรื้อนที่มีอยู่ในปัจจุบัน อาจแบ่งตามลักษณะอาคารได้ดังนี้ (โรงพยาบาลพระประแดง, 2539)

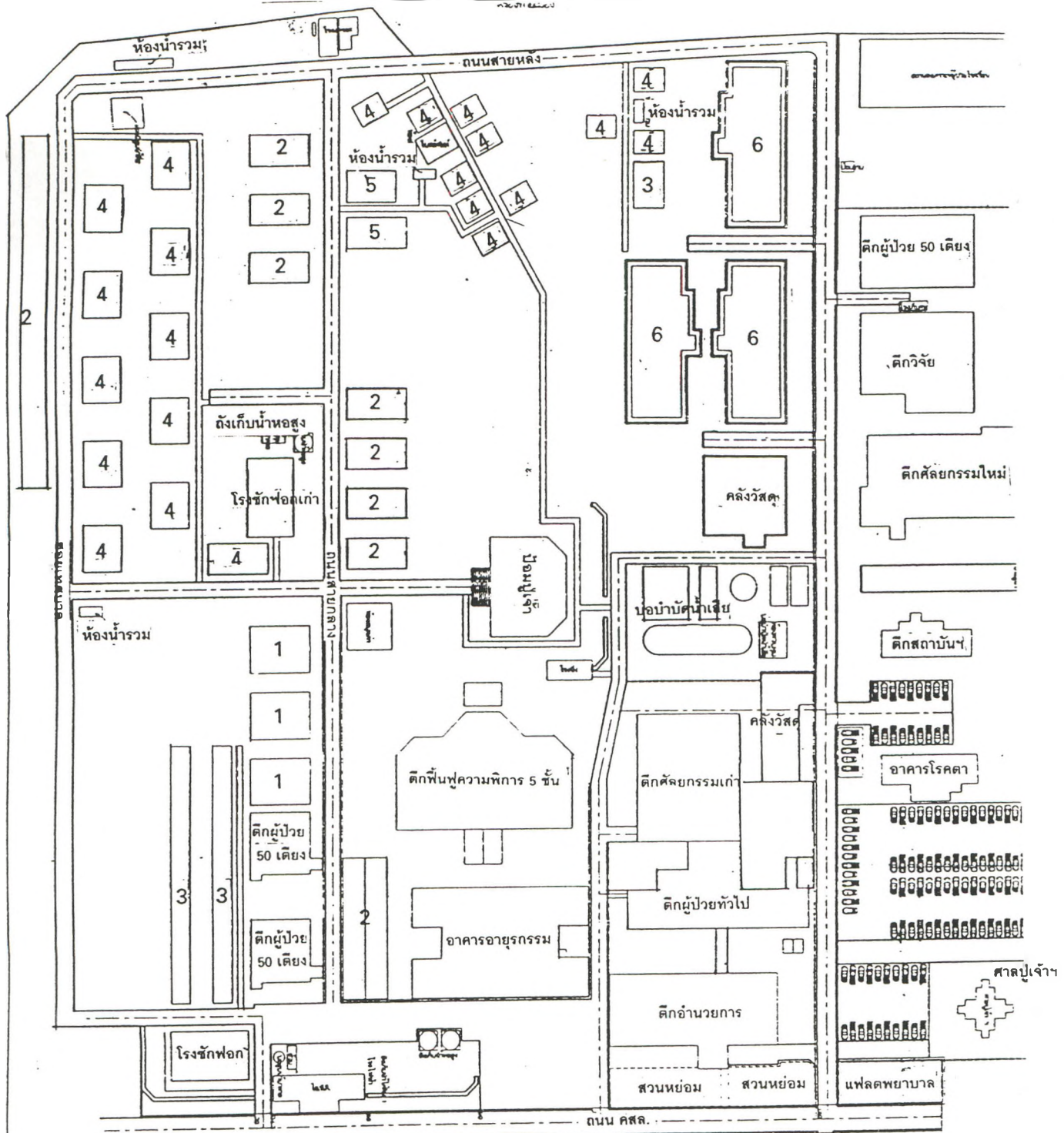
1. อาคารไม้ 2 ชั้น	จำนวน 3 หลัง
2. กลุ่มอาคารไม้ชั้นเดียวใต้ถุนต่ำ	จำนวน 9 หลัง
3. อาคารเรือนแถวไม้ชั้นเดียวใต้ถุนสูง	จำนวน 3 หลัง
4. บ้านไม้ใต้ถุนสูง	จำนวน 21 หลัง
5. อาคารเรือนแถวไม้ชั้นเดียวใต้ถุนต่ำ (โรงเลี้ยง)	จำนวน 2 หลัง
6. บ้านพักที่ผู้ป่วยสร้าง หรือต่อเติมเพื่ออยู่อาศัย	292 ราย
7. อาคารแฟลต 3 ชั้น	จำนวน 3 หลัง

ดังมีรายละเอียดในแผนผังที่ 2

อนึ่ง ในการนำเสนอรายละเอียดสภาพปัจจุบันของอาคารพักผู้ป่วยนั้น ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 การนำเสนอสภาพปัจจุบันของอาคารไม้รุ่นเก่า

ส่วนที่ 2 การนำเสนอสภาพปัจจุบันของอาคารแฟลต 3 ชั้น ซึ่งเป็นรูปแบบที่สถานสงเคราะห์ฯ มุ่งที่จะนำมาใช้เพื่อการปรับปรุงและแก้ไขปัญหา

สัญลักษณ์

หมายถึง

- 1 อาคารไม้ 2 ชั้น จำนวน 3 หลัง
- 2 กลุ่มอาคารไม้ชั้นเดียวได้ดุนต่ำ จำนวน 9 หลัง
- 3 อาคารเรือนแถวไม้ชั้นเดียวได้ดุนสูง จำนวน 3 หลัง
- 4 บ้านไม้ได้ดุนสูง จำนวน 21 หลัง
- 5 อาคารเรือนแถวไม้ชั้นเดียวได้ดุนต่ำ (โรงเลี้ยง) จำนวน 2 หลัง
- 6 อาคารพลต 3 ชั้น จำนวน 3 หลัง

ทิศเหนือ

แผนผังที่ 2 แสดงผังบริเวณอาคารที่พักผู้ป่วยโรคเรื้อน โรงพยาบาลพระประแดง

3. ลักษณะทั่วไปทางกายภาพของอาคารพักผู้ป่วย ส่วนที่เป็นอาคารไม้ร่นเก่า

มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอผลการศึกษารายละเอียดทางกายภาพทั่วไป เกี่ยวกับที่อยู่อาศัยของผู้ป่วย ภายในสถานสงเคราะห์ฯ เฉพาะส่วนที่เป็นอาคารไม้ร่นเก่า ประกอบด้วยอาคารไม้ 6 แบบ จากการสำรวจและสังเกตการณ์ในพื้นที่จริง พร้อมทั้งถ่ายภาพโดยผู้วิจัย ในวันที่ 18-19 ตุลาคม พ.ศ. 2541 สามารถสรุปรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

3.1 อาคารไม้ 2 ชั้น

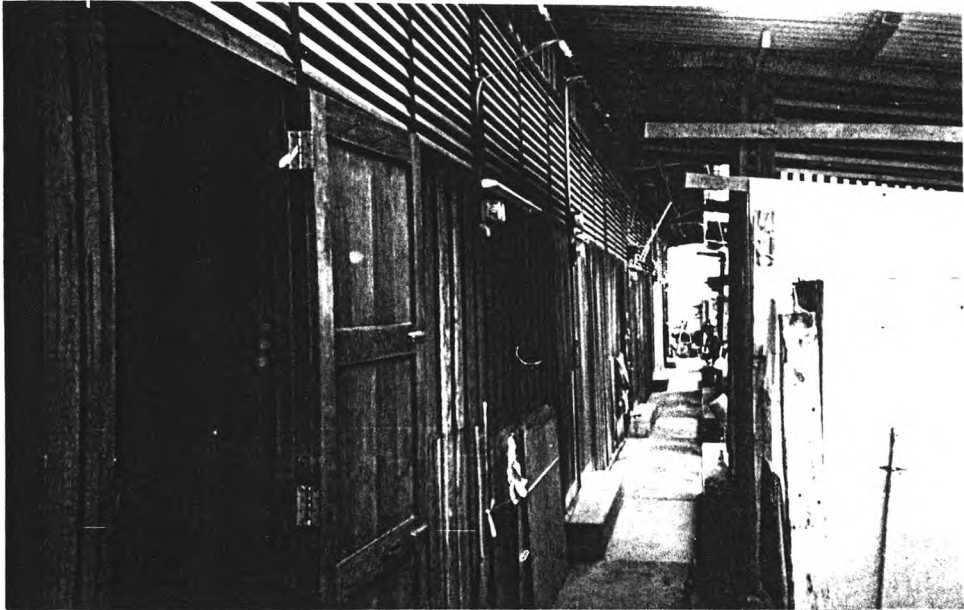
ได้แก่อาคารที่เรียกว่า 5,7,8 จำนวน 3 หลัง เป็นอาคารไม้ 2 ชั้น ขนาดกว้าง 8.00 เมตร ยาว 30.00 เมตร (โดยประมาณ) ดั้งมีรายละเอียดที่ตั้งในแผนผังที่ 2 (ดูภาพที่ 16) สภาพการใช้ภายในอาคารมีการแบ่งออกเป็นห้องพักย่อยๆโดยผู้ป่วยเอง ทั้งชั้นล่างและชั้นบน มีขนาดพื้นที่ห้องละประมาณ 6-30 ตารางเมตร

ภาพที่ 16 แสดงลักษณะภายนอกของอาคารพักผู้ป่วย แบบอาคารไม้ 2 ชั้น

3.2 อาคารไม้ชั้นเดียวใต้ถุนต่ำ

ได้แก่อาคารพักผู้ป่วย 9-11 และกลุ่มอาคารเรือนแถว 20 ห้องและ 24 ห้อง จำนวนรวม 9 หลัง ดังแสดงในแผนผังที่ 2 เป็นอาคารไม้ชั้นเดียว ยกใต้ถุนสูงจากระดับพื้นทางเดินด้านหน้า อาคารประมาณ 45 เซนติเมตร อาคารมีขนาดกว้าง 6.00 เมตร ยาว 30.00 เมตร (โดยประมาณ) (ดูภาพที่ 17-18) มีขนาดพื้นที่ห้องละประมาณ 18 ตารางเมตร

ภาพที่ 17 แสดงลักษณะของอาคารพักผู้ป่วย ที่เป็นแบบอาคารไม้ชั้นเดียว ใต้ถุนต่ำ (ในภาพแสดงบริเวณทางเดินด้านหน้าอาคาร)

ภาพที่ 18 แสดงอาคารพักผู้ป่วยห้องแถว 20 ห้อง ซึ่งมีลักษณะเป็นอาคารไม้ ชั้นเดียวใต้ถุนต่ำ

3.3 อาคารเรือนแถวไม้ชั้นเดียวใต้ถุนสูง

ได้แก่ อาคารบ้านพักผู้ป่วย 17 ดังแสดงในแผนผังที่ 2 จำนวน 3 อาคาร เป็นอาคารเรือนแถวไม้ชั้นเดียว ยกใต้ถุนสูงจากระดับพื้นทางเดินด้านหน้าอาคารประมาณ 1.20 เมตร (ดูภาพที่ 19) ประกอบด้วยห้องพักย่อยๆ โดยมีขนาดพื้นที่ห้องละประมาณ 20 ตารางเมตร (ไม่รวมพื้นที่ระเบียงด้านหน้าห้องพัก)

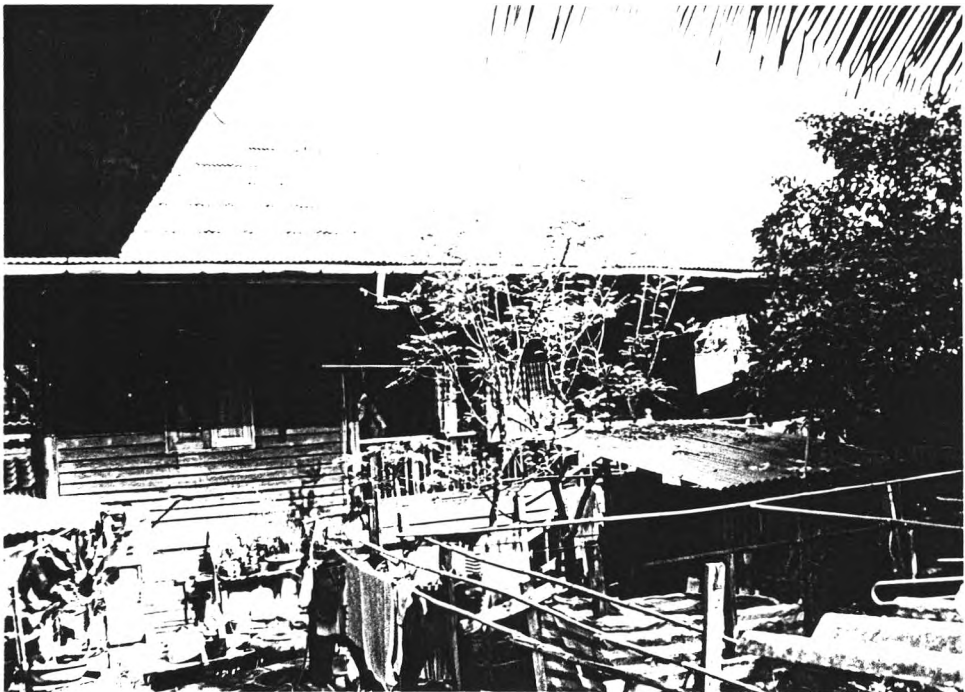
ภาพที่ 19 แสดงอาคาร 17 ซึ่งมีลักษณะเป็นอาคารเรือนแถวไม้ชั้นเดียวใต้ถุนสูง

3.4 บ้านไม้ใต้ถุนสูง

ได้แก่ อาคารบ้านพักผู้ป่วย 16,18 ดังแสดงในแผนผังที่ 2 จำนวน 21 หลัง เป็นบ้านเดี่ยวไม้ชั้นเดียว ยกใต้ถุนสูงจากระดับพื้นทางเดินด้านหน้าอาคารประมาณ 1.20 เมตร อาคารมีขนาดกว้าง 7.00 เมตร ยาว 9.00 เมตร โดยประมาณ (ดูภาพที่ 20-21) ภายในอาคารแต่ละหลังแบ่งออกเป็นห้องพักหลังละ 3 ห้อง มีขนาดพื้นที่ห้องละประมาณ 12-18 ตารางเมตร

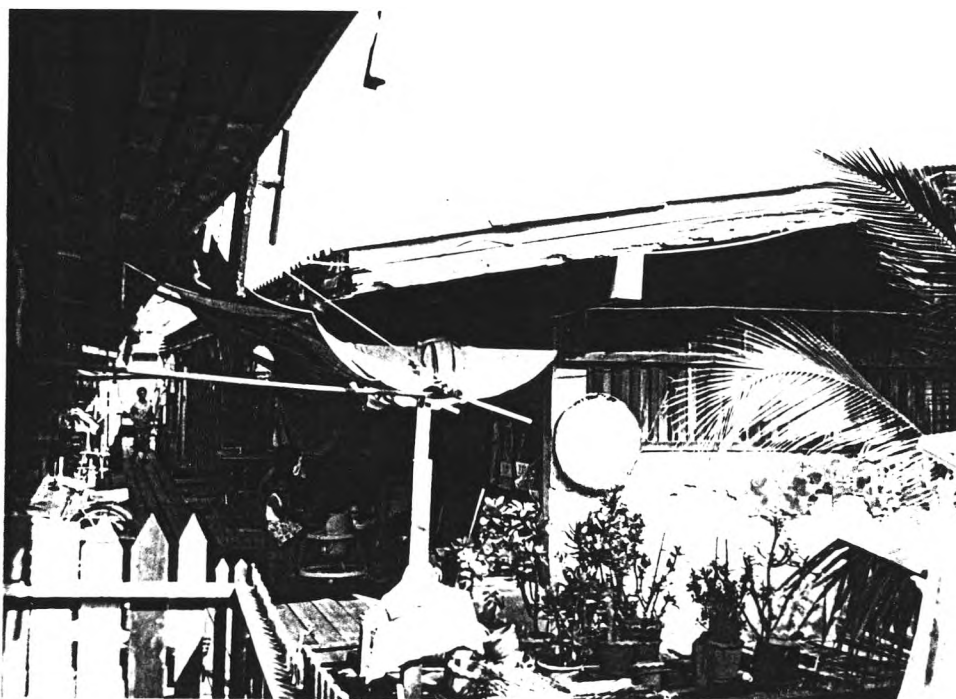
ภาพที่ 20 แสดงอาคารพักผู้ป่วยที่ 18 ซึ่งมีลักษณะเป็นอาคารบ้านเดี่ยว ใต้ถุนสูง

ภาพที่ 21 แสดงอาคารพักผู้ป่วยที่ 18 ซึ่งมีลักษณะเป็นอาคารบ้านเดี่ยว ใต้ถุนสูง

3.5 อาคารเรือนแถวไม้ชั้นเดียวใต้ถุนต่ำ

ดังแสดงที่ตั้งในแผนผังที่ 2 แต่เดิมเคยใช้เป็นสถานที่ประกอบเลี้ยง ภายหลังได้นำมาดัดแปลงเป็นที่พักผู้ป่วย เป็นอาคารเรือนแถวไม้ชั้นเดียว ยกใต้ถุนต่ำ จำนวน 2 หลัง (ดูภาพที่ 22) ภายในอาคารแบ่งออกเป็นห้องพักย่อยๆ จำนวนรวม 12 ห้อง มีขนาดพื้นที่ห้องละประมาณ 20 ตารางเมตร

ภาพที่ 22 แสดงลักษณะของอาคารพักผู้ป่วยที่ดัดแปลงมาจากโรงเลี้ยงเดิมเป็นอาคารเรือนแถวไม้ชั้นเดียว

3.6 บ้านพักที่ผู้ป่วยสร้าง หรือต่อเติมเพื่ออยู่อาศัย 292 ราย

ได้แก่อาคารบ้านพักที่ผู้ป่วยดำเนินการปลูกสร้างหรือต่อเติมเอง บนพื้นที่ว่างทั่วไปในสถานสงเคราะห์ จากการสำรวจพบว่าพื้นที่ว่างระหว่างอาคารเกือบทั้งหมดถูกจับจองทำการปลูกสร้างจนเต็มหมด ทั้งส่วนที่ได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์ ตามระเบียบฯ และส่วนที่ลักลอบทำการปลูกสร้างหรือต่อเติมเอง ลักษณะการปลูกสร้างทั้งหมดก่อสร้างด้วยไม้ หลังคามุงสังกะสี/กระเบื้อง มีลักษณะเป็นอาคารชั้นเดียว (ดูภาพที่ 23-24)

ภาพที่ 23 แสดงลักษณะของอาคารที่พักผู้ป่วยประเภทที่ผู้ป่วยดำเนินการสร้างเอง

ภาพที่ 24 แสดงลักษณะของอาคารที่พักผู้ป่วยประเภทที่ผู้ป่วยดำเนินการสร้างเอง

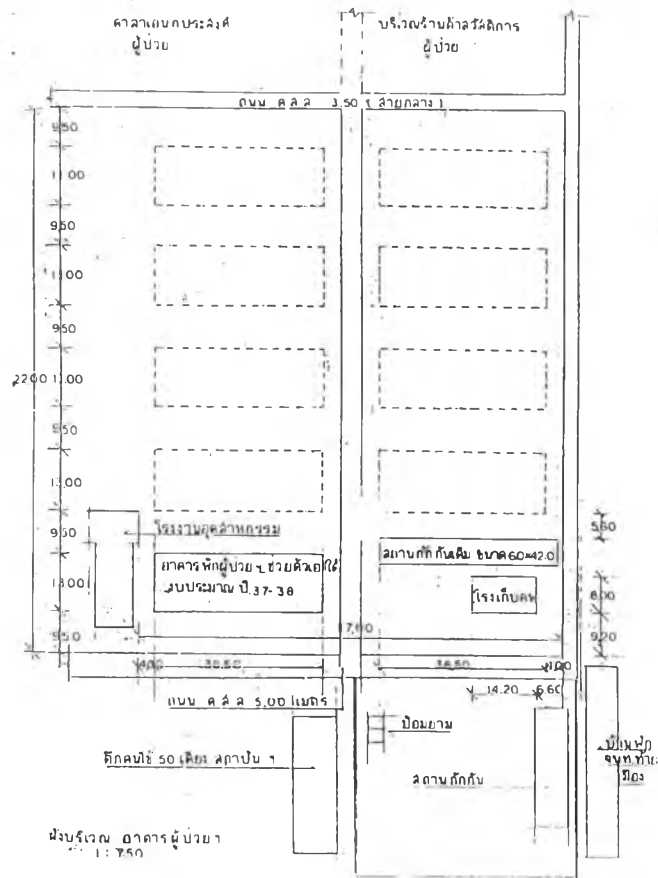
4. ลักษณะทั่วไปทางกายภาพของอาคารพักผู้ป่วย ส่วนอาคารแฟลต 3 ชั้น

จากสภาพของอาคารที่พักผู้ป่วยของเดิมซึ่งเป็นอาคารไม้ ส่วนใหญ่มีสภาพทรุดโทรม เนื่องจากก่อสร้างและใช้งานมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ประกอบกับปัญหาที่เกิดจากสภาพแวดล้อม เช่น ปัญหาน้ำเน่าเสีย ท่วมขัง ปัญหาการต่อเติมอาคารอย่างไม่เป็นระเบียบ แออัด ฯลฯ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ และประสิทธิภาพของการรักษาและฟื้นฟูสภาพความพิการ ปัจจุบันสถานสงเคราะห์ได้ทำการก่อสร้างอาคารแบบแฟลต 3 ชั้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อการปรับปรุงสภาพทางกายภาพของสถานสงเคราะห์ และให้สามารถตอบสนองต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของผู้ป่วย โดยมีแผนจะทำการก่อสร้างจำนวนทั้งสิ้น 9 อาคาร เพื่อให้สามารถรองรับผู้ป่วยภายในได้ ทั้งหมด (เป้าหมาย 1,200คน) อาคารพักผู้ป่วย 3 ชั้น จึงเป็นส่วนที่ผู้วิจัยมุ่งสนใจทำการศึกษา

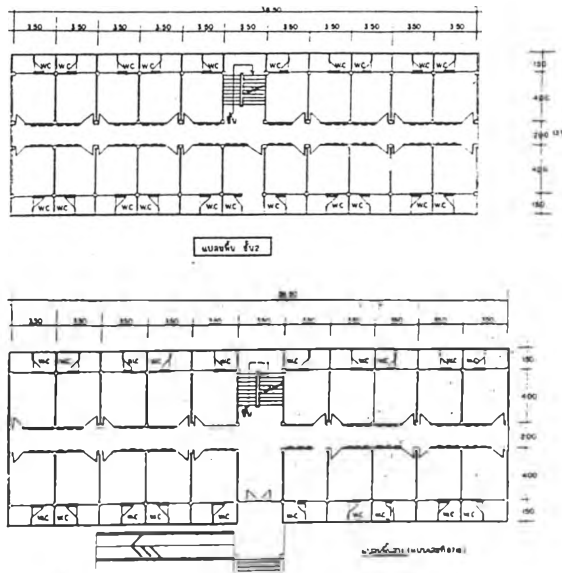
ปัจจุบันได้ทำการก่อสร้างเสร็จแล้ว 3 อาคาร ในจำนวนนี้ได้ทำการบรรจุผู้ป่วยเข้าพักอาศัยแล้วเป็นระยะเวลา 1 ปีแล้ว จำนวน 1 อาคาร (ส่วนอีก 2 อาคารที่เหลือยังไม่ได้มีการบรรจุ ผู้ป่วยเข้าพักอาศัย) จากการเข้าสำรวจ สังเกตการณ์ พร้อมทั้งทำการบันทึกภาพถ่าย เมื่อวันที่ 18-19 ตุลาคม 2541 เพื่อการศึกษาลักษณะทางกายภาพของอาคารดังกล่าว สามารถนำเสนอผลการศึกษาโดยแบ่งออกเป็นส่วนๆ ดังต่อไปนี้

4.1 ผังบริเวณ (Lay Out Plan)

การนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับผังบริเวณนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากแบบรูปผังบริเวณที่ได้คัดลอกจากแผนแม่บทการพัฒนาโรงพยาบาลพระประแดง ซึ่งได้ทำการกำหนดตำแหน่งที่ตั้งของอาคารไว้ทั้ง 9 อาคาร พบว่ากลุ่มอาคารตั้งอยู่บนพื้นที่บริเวณด้านตะวันออกเฉียงเหนือของโรงพยาบาล (ดูแผนผังที่ 3) ติดกับตึกผู้ป่วย 50 เตียง และตึกศัลยกรรมใหม่ กลุ่มของอาคารแบ่งออกเป็น 2 แถว มีถนนตัดผ่านกลางระหว่างแถวของอาคาร อาคารแต่ละหลังวางตัวตามแนวทิศเหนือ-ใต้ มีระยะห่างระหว่างตัวอาคาร 9.50 เมตร

แผนผังที่ 3 แสดงผังบริเวณของอาคารแฟลต 3 ชั้น
ที่มา ; แผนแม่บทการพัฒนาโรงพยาบาลพระประแดง

แผนผังที่ 4 แสดงผังอาคาร (Floor Plan) แฟลต 3 ชั้น
ที่มา ; แผนแม่บทการพัฒนาโรงพยาบาลพระประแดง

4.2 ผังอาคาร (Floor Plan)

สามารถแยกทำการอธิบายออกเป็นส่วนๆ ได้ดังต่อไปนี้ (ดูแผนผังที่ 4)

4.2.1 ลักษณะทั่วไป อาคารแฟลตนี้แต่ละชั้นมีขนาดยาว 38.50 เมตร กว้าง 13.00 เมตร

4.2.2 โถงของอาคาร จากการศึกษาค้นคว้าลักษณะภายในอาคารแฟลต 3 ชั้น พบว่าพื้นที่ส่วนแรกของอาคารที่พบ ได้แก่ โถงด้านหน้าอาคารชั้นล่าง และโถงบันได

4.2.3 ห้องพัก แต่ละชั้นประกอบด้วยห้องพักจำนวน 21 ห้อง ยกเว้นชั้นล่างมีห้องพัก 20 ห้อง (รวมทั้งสิ้น 62 ห้อง) มีลักษณะการจัดเรียงแบ่งออกเป็น 2 แถว ตามแนวยาวของตัวอาคาร

4.2.4 ทางเดิน (Corridor) มีลักษณะเป็นแบบ Double Loaded Corridor กล่าวคือเป็นทางเดินที่อยู่ตรงกลางอาคาร มีแถวของห้องพักเรียงขนานทั้ง 2 ด้าน ทางเดินภายในอาคารแฟลต 3 ชั้นนี้มีความกว้าง 2.00 เมตร

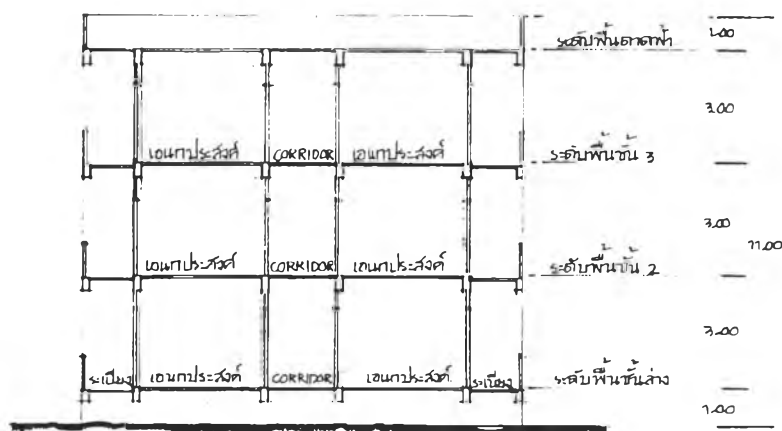
4.2.5 บันได (Stair Cast) จากการศึกษาค้นคว้าพบว่ามีส่วนที่เป็นบันไดขึ้น-ลงเพียงแห่งเดียว อยู่บริเวณกึ่งกลางอาคาร มีขนาดกว้าง 1.75 เมตร ลูกตั้งบันไดสูง 0.19 เมตร ลูกนอนบันไดกว้าง 0.25 เมตร และมีชานพักบันไดกว้าง 1.50 เมตร

4.2.6 บันไดหนีไฟ หรือทางหนีไฟ จากการศึกษาค้นคว้าไม่พบว่ามีบันไดหนีไฟ หรือทางหนีไฟ ในอาคารแฟลต 3 ชั้น

4.2.7 หลังคา เป็นหลังคาแบบพื้นเรียบ(ดาดฟ้า) คอนกรีตเสริมเหล็ก

4.3 รูปทรงอาคาร (Building Type)

ดังที่ได้กล่าวไว้ในเบื้องต้นแล้วว่าอาคารที่โรงพยาบาลพระประแดง ได้ทำการจัดสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการปรับปรุงสถานสงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ป่วยโรคเรื้อรังนี้ เป็นอาคารในทางสูง ขนาด 3 ชั้น พื้นชั้นล่างยกสูงจากพื้นดินทั่วไป 1.00 เมตร แต่ละชั้นมีความสูงวัดจากพื้นถึงพื้นอีกชั้นหนึ่ง เท่ากับ 3.50 เมตร รวมความสูงของอาคารทั้งหมด 12.00 เมตร (ดูภาพที่ 25)

ภาพที่ 25 แสดงรูปทรงของอาคารแฟลต 3 ชั้น
ที่มา ; แผนแม่บทการพัฒนาโรงพยาบาลพระประแดง

4.4 ผังห้องพัก (Units Plan)

ได้แก่การนำเสนอเพื่อให้ทราบลักษณะและองค์ประกอบภายในของห้องพักแต่ละห้อง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (ดูแผนผังที่ 5)

4.4.1 ลักษณะทั่วไป ห้องพักผู้ป่วยในอาคารพลตนี้มีขนาดพื้นที่แต่ละหน่วย 19.25 ตารางเมตร (รวมห้องน้ำและระเบียง) กว้างคือกว้าง 3.50 เมตร และยาว 5.50 เมตร ซึ่งเป็นขนาดที่โรงพยาบาลกำหนดให้ ผู้ป่วยใช้อาศัยอยู่รวมกันห้องละ 2 คน

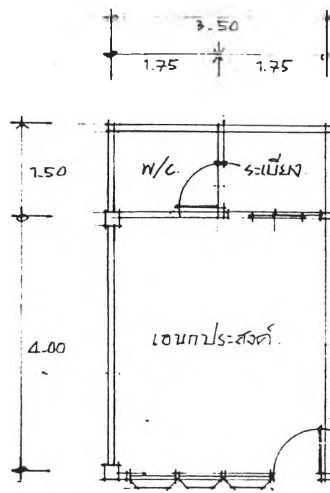
4.4.2 องค์ประกอบพื้นที่ใช้สอยภายในห้องพัก เพื่อการอธิบายให้ทราบถึงลักษณะการเตรียมพื้นที่ภายในห้องพัก พบว่าสามารถแบ่งพื้นที่ภายในห้องพักออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

4.4.2.1 พื้นที่เอนกประสงค์ ได้แก่พื้นที่ส่วนใหญ่ของห้องพัก มีขนาดพื้นที่ 14 ตารางเมตร (กว้าง 3.50 เมตร, ยาว 4.00 เมตร) เป็นพื้นที่ที่จัดเตรียมไว้สำหรับการประกอบกิจกรรมในชีวิตประจำวันเกือบทุกประเภท ได้แก่ พื้นที่นอน พื้นที่ พักผ่อนในเวลากลางวัน พื้นที่ประกอบอาหาร พื้นที่รับประทานอาหาร รวมทั้งใช้เป็นพื้นที่ประกอบอาชีพ (ในกรณี que ผู้ป่วยมีการประกอบอาชีพ เช่น รับจ้างเย็บ-ซ่อมปะเสื้อผ้า หรือประกอบการค้าขายเล็กๆน้อยๆ)

4.4.2.2 ห้องน้ำ มีพื้นที่ 2.625 ตารางเมตร (กว้าง 1.50 เมตร ยาว 1.75 เมตร) จัดให้เป็นทั้งห้องน้ำ และห้องส้วมในพื้นที่เดียวกัน

4.4.2.3 ระเบียง มีพื้นที่ 2.625 ตารางเมตร (กว้าง 1.50 เมตร ยาว 1.75 เมตร) ทำหน้าที่เป็นพื้นที่เชื่อมต่อระหว่าง พื้นที่เอนกประสงค์กับห้องน้ำ

4.4.3 ระดับพื้นภายในห้อง จากการศึกษาสำรวจเรื่องระดับพื้นภายในห้องพักผู้ป่วย พบว่ามีการจัดทำพื้นให้มีระดับที่แตกต่างกันประมาณ 0.10 เมตร ระหว่างส่วนพื้นที่ภายในอาคาร (พื้นที่ห้องพัก) กับพื้นที่ภายนอกอาคาร (ระเบียงและห้องน้ำ) รวมทั้งการจัดทำธรณีที่พื้นสูง 0.10 เมตร เพื่อกั้นน้ำบริเวณหน้าประตูห้องน้ำ

แผนผังที่ 5 แสดงผังพื้นที่ห้องพักในอาคารแฟลต 3 ชั้น

4.5 วัสดุอุปกรณ์ประกอบอาคาร

สามารถแยกอธิบายดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.5.1 ประตู มี 2 ลักษณะได้แก่

4.5.1.1 ประตูบานเปิดเดี่ยว ได้แก่ประตูทางเข้าห้องซึ่งเปิดจากทางเดินเข้าภายในห้องพัก และประตูทางเข้าห้องน้ำ เปิดจากระเบียงเข้าภายในห้องน้ำ มีลักษณะเป็นประตูไม้อัด ทาสีน้ำมัน ขนาดความกว้าง 0.70 เมตร สูง 2.00 เมตร

4.5.1.2 ประตูบานเลื่อน ได้แก่ประตูซึ่งกั้นระหว่างระเบียงกับพื้นที่เอนกประสงค์ มีลักษณะเป็นประตูวงกบ-กรอบบานอลูมิเนียม ลูกพับกกระจกใส ขนาด 1.50x2.00 เมตร) เป็นส่วนของประตูเลื่อนทางเดียว 1 บาน และ บานช่องแสงติดตาย 1 บาน

4.5.2 หน้าต่าง-ช่องแสง มีลักษณะเป็นหน้าต่างเกล็ดกระจกปรับมุมได้ 3 ชุด ขนาด 0.70x1.10 เมตร ตำแหน่งติดตั้งบริเวณผนังด้านทางเดิน

4.5.3 วัสดุผิวพื้น สามารถแบ่งการอธิบายออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

4.5.3.1 วัสดุผิวพื้นสำหรับพื้นที่สาธารณะ ได้แก่ บันได, โถง, ทางเดิน ผิวพื้นหินขัด

4.5.3.2 วัสดุผิวพื้นสำหรับพื้นที่ภายในห้อง ได้แก่ พื้นที่เอนกประสงค์ ผิวพื้นเป็นกระเบื้องยางชนิดแผ่น ขนาด 0.30x0.30 เมตร

4.5.3.3 วัสดุผิวพื้นสำหรับพื้นที่ห้องน้ำและระเบียง ปูกระเบื้องเคลือบขนาด 0.20x0.20 เมตร

4.5.4 วัสดุผิวผนังสำเร็จ จากการสำรวจพบว่าผนังส่วนใหญ่ของอาคารเป็นผนังก่ออิฐฉาบปูนเรียบทาสี ยกเว้นผนังภายในห้องน้ำซึ่งมีการกรุกระเบื้องเคลือบขนาด 0.20x0.20 เมตร

4.5.5 อุปกรณ์ประตู ได้แก่ อุปกรณ์ล็อกและมือจับ จากการสำรวจพบว่าการเลือกใช้ อุปกรณ์แบบมือจับลูกบิด ชนิดหัวกลม แบบกดล็อกด้านในห้อง ทั้งในส่วนที่เป็นประตูทางเข้า ห้องพักและประตูห้องน้ำ ส่วนอุปกรณ์ของประตูบานเลื่อนพบว่าเป็นแบบที่ฝังอยู่ในกรอบบาน อลูมิเนียม

4.5.6 สุขภัณฑ์และอุปกรณ์ภายในห้องน้ำ จากการสำรวจการเลือกใช้ อุปกรณ์ดังกล่าว สามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้ (ดูภาพที่ 26)

4.5.6.1 โถส้วม เป็นชนิดนั่งสูง (นั่งยอง)

4.5.6.2 ฝักบัวอาบน้ำ เป็นชนิดฝักบัวก้านแข็ง ติดตั้งสูงจากพื้นห้องน้ำประมาณ 1.80 เมตร พร้อมอุปกรณ์วาล์วปิด-เปิดน้ำ ชนิดบิด หัวกลม ติดตั้งสูงจากพื้น 0.80 เมตร

4.5.6.3 อุปกรณ์วาล์วปิด-เปิดน้ำ เป็นชนิดบิด หัวกลม

ภาพที่ 26 แสดงลักษณะภายในห้องน้ำ บนแฟลต 3 ชั้น